

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1919 kl. ½ 4 e. m.

*Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 18,
i anledning av väckt motion om vidtagande av åtgärder för en slutlig lösning av frågan om tillvaratagandet av statens jorddonationer till jordbruket, industrien och städerna.*

I en inom första kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion nr 129 har herr *Lindhagen* hemställt, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla, att ett verkligt ingripande för en slutlig lösning av frågan om tillvaratagandet av statens jorddonationer till jordbruket, industrien och städerna måtte planmässigt äga rum genom regeringens föranstaltande och, där så erfordras, under riksdagens medverkan.

Motionen.

Med avseende på motiveringen till denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttrande över ifrågavarande motion från kungl. kammarkollegium, och är detta yttrande såsom bilaga fogat till utskottets utlåtande.

Utlåtande.

Under hänvisning till kammarkollegii yttrande får utskottet, som finner det lämpligast beträffande denna fråga att avvakta resultatet av den utredning, som Kungl. Maj:t genom nådig remiss den 20 juni 1918 uppdragit åt kammarkollegium, hemställa,

Utskottet.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande Nr 18.

att ifrågavarande motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 maj 1919.

På utskottets vägnar:

OSKAR NYLADER.

Närvarande: Herrar Nylander, Alkman, Ödlund, Öhngren, Johansson och Vindahl.

Bilaga.

Till första kammarens andra tillfälliga utskott.

I en inom riksdagens första kammare av herr Lindhagen väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 129, har hemställts,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla, att ett verkligt ingripande för en slutlig lösning av frågan om tillvaratagandet av statens jorddonationer till jordbruket, industrien och städerna måtte planmässigt äga rum genom regeringens föranstaltande och, där så erfordras, under riksdagens medverkan.

Sedan på framställning av utskottet Kungl. Maj:t genom nådig remiss den 28 februari 1919 anbefallt kungl. kammarkollegium att till utskottet avgiva yttrande över motionen, får kungl. kollegium med remissaktens överlämnande anföra följande.

Ifrågavarande motion torde till sitt syftemål i allt väsentligt sammanfalla med inom andra kammaren åren 1916 och 1918 väckta motioner respektive nr 186 och 219, vari hemställdes, bland annat, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om tillsättande av en jordkommission med uppgift att på grundvalen av redan verkställda utredningar eller i mån av behov företagna undersökningar hos Kungl. Maj:t föreslå åtgärder för återgång till kronan av sådana till bruks understöd av kronan upplåtna allmänningar, kronoskogar och hemman, där ändamålet med upplåtelsen genom brukens nedläggande förfelats, samt att sådana åtgärder måtte främst avse under bruk skatteköpta hemman samt rekognitionsskogshemman i alla

de fall, där villkoret om skogarnes användning för sitt med donationen avsedda ändamål, bruksdriftens understöd, ej längre uppehölls, men även andra fall, där större domäner frångått kronan på ett sådant sätt, att skäl förefunnas för en undersökning, huruvida statens rätt och bästa iakttagits.

Över dessa motioner avgav kungl. kollegium på sin tid utlåtanden, bifogade jordbruksutskottets i anledning av sistberörda motioner avgivna utlåtanden, respektive nr 74 vid 1916 och nr 84 vid 1918 års riksdag.

Till dessa utlåtanden har kungl. kollegium nu icke något annat att tillägga än att, sedan riksdagen i anledning av förberörda motion nr 219 vid 1918 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t anhållit, det Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, om och i vad mån den rättsliga omvårdnaden av kronans fasta egendom må kunna uppdragas åt kammarkollegium samt om utredningen därtill föranleder för riksdagen framlägga förslag i ämnet, har Kungl. Maj:t genom nådig remiss den 20 juni 1918 uppdragit åt kungl. kollegium att verkställa och till Kungl. Maj:t inkomma med sådan utredning. Ifrågavarande utredning är ännu icke av kungl. kollegium slutförd.

Stockholm den 17 april 1919.

Hj. Nehrman.

Casten von Otter.

A. W. Dufwa.

P. R. Bergström.

Axel Klockhoff.
Föredragande.

B. Kjerrman.